L'ESGLÉSIA DEL SAGRAT COR DE LES PECES

MANUEL BOFARULL I TERRADES

L'església de les Peces d'Albinyana, posada sota l'advocació del Sagrat Cor de Jesús, fou construïda el 1880. Tot basant-nos parcialment en les «paperetes» de mossèn Mas, que fou arxiver de la Seu de Barcelona, i en notícies facilitades pels néts dels impulsors i constructors del temple, hem amanit la present història.

L'ESGLÉSIA DEL SAGRAT COR DE LES PECES

EXPLICACIÓ

Aquesta església fou inaugurada el 1880. Nasqué a causa de l'existència de dos nuclis de població al terme d'Albinyana, que, a més, foren antagònics durant molts anys: Albinyana, bastida fa un mil·lenni sobre enlairat terreny rocós, i les Peces, barri crescut a l'entorn de seculars masies en zona planera. La distància existent entre els dos grups humans i les rivalitats de l'època van crear la necessitat de duplicar els serveis públics: l'església, el cementiri, l'escola, l'administració. Eren temps foscos i la butxaca municipal no donava per a tant. Els habitants de les Peces, pel seu compte, i recolzats pel clergat del nucli, es van haver d'espavilar.

Bona part de les notícies que aquí donem van ser recopilades els anys 1920 per l'arxiver de la catedral de Barcelona, mossèn Josep Mas i Domènech (1860-1942). L'amic i historiador Joan Latorre, de Santa Oliva, descobrí el 1994 l'existència, a ca l'Ardiaca, d'unes fitxes manuscrites on, fins al 1924, aquell incansable sacerdot anotava les incidències ocorregudes al temple del Sagrat Cor de Jesús, de les Peces, amb el qual tingué —com veurem— certa relació: «Documentació personal de mossèn Mas, caixa IV, parròquies de fora de Barcelona»; les fitxes —29 en total— medeixen 115x80 mm. Hem amanit aquestes notícies amb dades procedents d'altres fonts i ho hem allargat fins ara mateix.

ELS FONAMENTS

Mossèn Mas justifica així l'erecció d'un temple a les Peces: «Dis-

còrdies, malevolences i baralles inclús dins l'església parroquial entre el poble d'Albinyana i el Barri, però especialment la comoditat i facilitar ser més ben atesos espiritualment.»

El 1877 dos caps de casa de les Peces, Josep Santó i Baldiri Jané, van visitar per negocis particulars, a la seva masia de Rubió —de la parròquia dels Monjos—, D. Tomàs Ballester, que oïa missa al seu oratori. No hem pogut esbrinar si el representant de can Santó era el pare (Josep Santó Jané, nat el 1820, casat amb Maria Massó Ferret i mort el 1898) o el fill (Josep Santó Massó, nascut el 1864 i casat amb Maria Mañé Miró), encara que, per l'edat del seu company, cal suposar que era el pare. Pel que fa al seu amic, es tractava de l'estadant de cal Ros, al carrer de Sant Antoni, en aquell moment Baldiri Jané Mañé, nascut vers el 1816, casat amb Paula Galofré Garriga al 1835 i mort possiblement la dècada dels 1880.

Don Tomàs Ballester (vegi's que seguim el costum notarial dels passats segles que atorgava el «don» a alguns i el negava a altres) posseïa terres a molts indrets del Penedès, entre ells les Peces d'Albinyana. Els dos visitants de can Rubió es van enamorar de la capella, que llavors era al seu apogeu, posteriorment quedà enrunada i ara ni les pedres en queden. (Una foto d'aquest edifici, en estat ruïnós, apareix a *Història de Santa Margarida i els Monjos, 1890-1940*, de Ramon Arnabat Mata, pàgina 107.)

Van comentar: «Amb una església com aquesta en tindríem prou.» «I per què no la feu?», preguntà Don Tomàs. Com que el problema radicava en el terreny, que ningú no volia cedir, l'hisendat, «amb el consentiment de la seva muller, doña Pilar», els oferí un tros i dues cases que tenia a les Peces a fi que poguessin fer l'església, la casa rectoral i fins i tot quedés un hort per al capellà. Així consta en l'escriptura de donació feta el 31 de desembre del 1893.

En retornar a les Peces, els viatgers van donar la notícia a parents i veïns. El 1879, en una reunió, s'acorda obrir una subscripció en la qual participés tothom «segons el seu braç amb metàl·lic i treball». «Es van distingir» Ramon Jané, que a més del seu treball oferí mil pessetes i la llenya necessària per fer la calç, i Isidre Tutusaus Soler —de cal Mata, nat el 1825—, que donà 500 pessetes i totes les bigues que calguessin. Pel que fa al primer, trobem un Ramon Jané

Vista de l'església pel costat de tramuntana.

Solé, de ca l'Esquerrà de les Peces, nat el 1861, i un Ramon Jané Navarro, a cal Ros del Frare, nascut el 1852.

La primera pedra fou posada el 15 de març del 1880, any que consta gravat sobre la portalada.

L'EDIFICI

Al temps de bastir l'església —se'ns ha dit— no hi havia carros a les Peces. Rucs amb albardes traginaven arena i pedres. Van trobar al torrent de la Bisbal un clot de sorra tan gros que n'hi va haver prou per fer l'edifici i encara en va sobrar. Les parets eren de calç i arena, no de ciment.

L'església fou beneïda el dia primer de setembre del 1881 —sant Gil— pel rector de Sant Celoni, mossèn Josep Bargany. El dia abans ho foren les dues campanes, anomenades «Tomasa» la grossa —80 cm de diàmetre— i «Pilar» la petita —68 cm de diàmetre—, en honor del senyor Ballester i la seva muller. Foren comprades a despeses

dels veïns i de l'esmentat matrimoni. La grossa duu gravat el nom del donant i dos escuts: el de Barcelona i el dels Ballester.

Com a senyal gairebé miraculós cal dir que, a més de la troballa de sorra, durant la construcció de l'església i el campanar ningú no es va fer ni una esgarrinxada.

Segons la veu popular, el campanar no es va completar perquè es produïren desavinences, per raons polítiques, entre els principals impulsors de l'obra, que eren el propietari de ca l'Arlà i el de cal Mata. Té una alçada de 17 metres.

Era llavors rector d'Albinyana mossèn Josep Mora i Piquer, el qual ho fou dues vegades: 1868-69 i 1877-1888.

DONATIUS

Durant el 1881 es van registrar aquestes donacions:

Altar major: Sagrat Cor de Jesús, per don Tomàs; imatge de sant Josep, per Blai Jané; imatge de sant Isidre, per Isidre Totosaus.

Altar del Carme: altar i Mare de Déu, per Teresa Güell.

Altar de sant Sebastià: altar i imatge, per la joventut de les Peces.

Altar de la Puríssima: altar i imatge, per Antònia Jané.

Altar de sant Gil (per al dia de la benedicció del temple): altar i imatge, per Antònia Palau de Solé.

Altar del Sant Crist: altar, imatge del Sant Crist i Dolorosa, per Ramon Jané Torrents.

Altar del Roser: altar i imatge per Josepa Casellas de Rossell, i imatge de sant Tomàs, per D. Tomàs Ballester.

Roba necessària per vestir els altars i ornaments per al culte, obsequi de diversos devots.

Deu bancs de fusta, per Joan Vidal.
Uns salomons de vidre, per una devota.
Una llàntia, de Pere Miró.
Una llàntia per a l'altar del Roser, per Ramon Mañé.
Una calaixera per a la sagristia, per Magdalena Jané.
Un calze i un copó, per mossèn Joan Ventosa.
Tres llànties, encensers i creu parroquial, per diversos devots.

A la fi hi havia església a les Peces, però no tenien assignat sacerdot. D'aquest fet els albinyanencs van treure una encertada frase: «Ara que tenen gàbia, no tenen moixó.»

FINS A FINALS DEL SEGLE XIX

A principis del 1882 s'obtingué permís per celebrar cada dia missa a l'església, tret «dels que acostumen reservar-se».

El 1883 foren indulgenciades pel bisbe Jaume Català Albosa les imatges de la Mare de Déu del Roser i del Nen Jesús.

Els primers anys els veïns de les Peces si volien tenir capellà l'havien de pagar de la seva butxaca. D'aquella època trobem esmentats mossèn Francesc de Sitges, mossèn Joan Xipell i mossèn Domènec Maynat. El 1885 mossèn Miquel Longas fou nomenat vicari d'Albinyana amb l'obligació de celebrar missa els dies festius a l'església de les Peces. Però no tot lliscava massa fi, perquè algunes vegades es van quedar sense sacerdot.

El 1886 foren indulgenciades pel bisbe Català les imatges del Sagrat Cor, del Carme, sant Josep, sant Isidre, sant Sebastià, sant Gil, la Puríssima, sant Tomàs, sant Crist i la Dolorosa.

Aquest bisbe, a la santa visita del 23 de març del 1886, anota: «... hi ha, en aquesta demarcació parroquial, una capella nova al barri de les Peces, construïda pels seus veïns fa uns quatre anys... cuidada fins ara de facto només pels veïns...» I més avall diu: «Havent-se resolt per Nostra mediació les diferències que hi havien entre el Rector i els veïns de la barriada de les Peces, d'ara endavant aquest Rector permetrà que a la Capella d'aquell lloc es resi devotament el

Rosari per algun dels veïns més piadosos d'allí, i que es celebri a la Capella el Sant Sacrifici de la Missa mitjançant que al Rector li consti que el sacerdot tingui llicències de Nos...»

Malgrat tot, les coses no rutllaven. El 30 d'agost del 1886 el rector Josep Mora remet al Bisbat aquest escrit:

> «Con profunda pena he de ocupar de nuevo la atención de V.E.I. sobre hechos recientes de las Pessas... Creyendo interpretar los deseos de V.E.I. de evitar por todos los medios posibles conflictos y desavenencias, después de la Santa Visita, en que V.E.I. dió per terminados los anteriores incidentes, hasta el presente, no me había inmiscuido en cosa alguna ni había llamado la atención de nadie sobre los hechos que han continuado en dicha Capilla lo mismo que antes... Allí se ha celebrado varias veces el Santo Sacrificio de la Missa sin darme conocimiento alguno, lo que podría dar lugar a lamentables abusos... En la repetida Capilla el día de Nuestra Señora del Carmen... los presbíteros D. Juan Ventosa y D. Gaspar N., teniente el primero de la Juncosa y el segundo de San Vicente dels Calders, ayuda de Vendrell, obrando como curas propios, sin saber yo cosa alguna, celebraron lo mismo que en la parroquia una función solemne con oficio y sermón en el mismo, ofertorio y bendición de pan... lo que además de irrogarse derechos que no existen es causa de que sea menos concurrida la función parroquial y de que muchos dejen de reicibir los Santos Sagramentos... Supe yo a última hora que se trataba de cometer dicho atentado... A este fin puse el hecho en conocimiento del Señor Alcalde, quien acompañado de dos guardias civiles fuese a encontrar dicho Presbítero [Don Gaspar] intimándole de mi parte que no podía celebrar, a menos que manifestase algún nuevo privilegio por mí ignorado. Mas a pesar de no existir éste, según él mismo confesó, y del precepto formal y público del Alcalde, optó por desatender a la autoridad y conformarse a los deseos del pueblo ignorante y muy particularmente del dueño de la casa donde estaba que públicamente y en alta voz dijo que nada importaba al Obispo y al Párroco... Y no contento con todo lo dicho en el ofertorio de la Missa el sacerdote exaltó los ánimos a la rebelión y desprecio de la autoridad, calificando mis actos de vengativos...»

A les darreries d'aquest any 1886 mossèn Mora provà de prendre als veïns de les Peces les claus del temple. No costà tancar la porta, però fou impossible treure la clau del pany, que va romandre allí prop d'un any fins que fou treta per una criatura, «cosa estranya —anota mossèn Mas—, que els veïns de les Peces consideraren un voler de Déu».

Façana de l'església.

Hem preguntat a la gent gran de les Peces per tal d'identificar «la criatura» que obrà el prodigi, però ningú ha sentit parlar d'aquest fet ni n'hi ha memòria.

A l'abril del 1888 morí el rector Mora, i el Bisbat reiterà que els vicaris d'Albinyana anessin els dies festius a celebrar missa a les Peces. I així continuà fins al 22 de desembre del 1912, en què, per ordre superior, el vicari Josep Serra passà a residir al barri.

El 3 de juliol del 1891 el bisbe Català repeteix visita. Explica que hi ha una «Capella pública en bon estat, sota l'advocació del Sagrat Cor de Jesús, al barri de les Peces, cuidada exclusivament, fins ara, de fet, pels veïns».

A l'acta de l'Ajuntament de 17 de desembre del 1893 es dóna compte «de la manifestació verbal feta pel terratinent D. Tomàs Ballester Pons, veí de Barcelona, cedint a favor dels habitants del barri de les Peces el terreny que ocupen l'església i la casa rectoral» amb l'hort annex, situat tot en aquell indret, de propietat de dit senyor, «a condició de que els edificis descrits es dediquin única i exclusivament al culte catòlic». S'acorda acceptar la donació, i s'agraeix.

El 1898 es comprà un tabernacle per a les processons.

FINS AL 1921

A l'octubre del 1904 mossèn Lluís Marich Soler, que fou rector d'Albinyana del 1898 al 1906, recopilà les funcions religioses de les Peces:

A l'ofertori de tots els oficis: adoració de la Veracreu; els primers divendres: confessions i missa a l'altar del Sagrat Cor; primer diumenge: processó del Roser abans de la missa; tercer diumenge: funció de Sagrament a la tarda; Reis: publicació dels nous administradors dels sants, nomenats d'acord amb l'Ajuntament; 17 de gener (sant Antoni abat): benedicció, processó, ofici i, a la tarda, rosari; 20 de gener (sant Sebastià): processó, ofici i, a la tarda, rosari; 25 de gener (conversió de sant Pau): missa a les 6; 2 de febrer (Candelera): benedicció, processó, ofici i rosari; l'administració reparteix a cada casa una candela de mitja

unça o d'una unça; 3 de febrer (sant Blai): benedicció dels fruits, i missa; diumenge de Quinquagèsima: publicació de la butlla; 19 de març (sant Josep): la germandat celebra la festa; Mare de Déu dels Dolors: confessions, ofici i, a la nit, cant del Stabat; Dijous Sant: processó a la nit; Divendres Sant: viacrucis pel poble; 25 d'abril (sant Marc): processó i ofici, en sufragi d'Antònia Robert; 29 d'abril (sant Pere Màrtir): benedicció i missa; 3 de maig (Santa Creu): benedicció del terme; primer diumenge de maig (en honor del Roser): processó, ofici i benedicció de les roses; 9 de maig (sant Gregori): processó, benedicció i ofici, rosari a la tarda; 15 de maig (sant Isidre): Primera Comunió, ofici, processó a la tarda; 19 de maig (dedicat a sant Sebastià): processó, ofici, rosari a la tarda; 22 de maig (santa Quitèria): missa a les 5; 13 de juny (sant Antoni de Pàdua): processó a l'ermita i ofici com els dilluns de Pasqua; juny (Sagrat Cor): comunió general, processó, ofici, a les Peces; 16 de juliol (Mare de Déu del Carme): comunió general, processó, ofici i acabament de la novena; 4 d'agost (sant Domènec): missa; 16 d'agost (sant Roc): processó, ofici, rosari a la tarda, vespres; 24 d'agost (sant Bartomeu): Festa Major, segon dia dedicat a sant Isidre; octubre; rosari a les 5 del matí i a les 7 del vespre, rosari cantat pels carrers a les 3; primer diumenge: jubileu confrares Roser; novembre: novenari; 4 de novembre (sant Carles): missa; 13 de desembre (santa Llúcia): missa. En una nota afegeix: «Todos los días festivos se dice Misa en las Pessas, exceptuando Navidad, Pascua Resurrección, Pentecostés, Reyes, Asunción del Señor, Santísima Trinidad, Corpus, Asunción de la Virgen, san Pedro y san Pablo y el Patrono (sant Bartolomé) se dice Misa el segundo día de la Fiesta Mayor.»

El 1904 Teresa Juncosa, vídua de Navarro, donà l'altar i la imatge de sant Bartomeu, que fou indulgenciada pel cardenal Casañas, el qual concedí també permís per tenir reserva del Santíssim. Aquest mateix any, però, es cometé un robatori sacrílег: foren robats el calze, el copó, la creu processional i els encensers.

Com a reparació, el 1907 Joan Miró donà un calze nou, i els veïns reposaren el copó, la creu i els encensers.

El 1910 Teresa Rossell regalà l'altar i la imatge de sant Magí.

El 16 d'octubre del 1912 el bisbe Josep Laguarda Fenollera visita el barri i l'església. Tot considerant els inconvenients que tenien els

veïns per complir els deures religiosos, indicà que si ajudaven el capellà a viure decentment, manaria que residís a les Peces de manera fixa. Els feligresos van prometre donar al sacerdot 180 pessetes l'any. En conseqüència, el 22 de desembre del 1912 el Bisbat ordenà que el vicari d'Albinyana passés a viure a les Peces. Aquest compromís, però, no podia durar, ja que —en paraules de mossèn Mas— «no procedia de cap junta legal».

El 1916 el bisbe Enric Reig Casanova atorgà la concessió de 20 pessetes mensuals: 15 per al capellà i 5 per al culte de l'església.

Durant el seu apostolat a les Peces, mossèn Joan Serra «desplegà totes les forces per la glòria de Déu» i féu moltes millores a l'església i a la rectoria, com és ara una pica baptismal, la decoració de l'altar de la Puríssima i la fundació de l'Associació del Roser i Sagrat Cor.

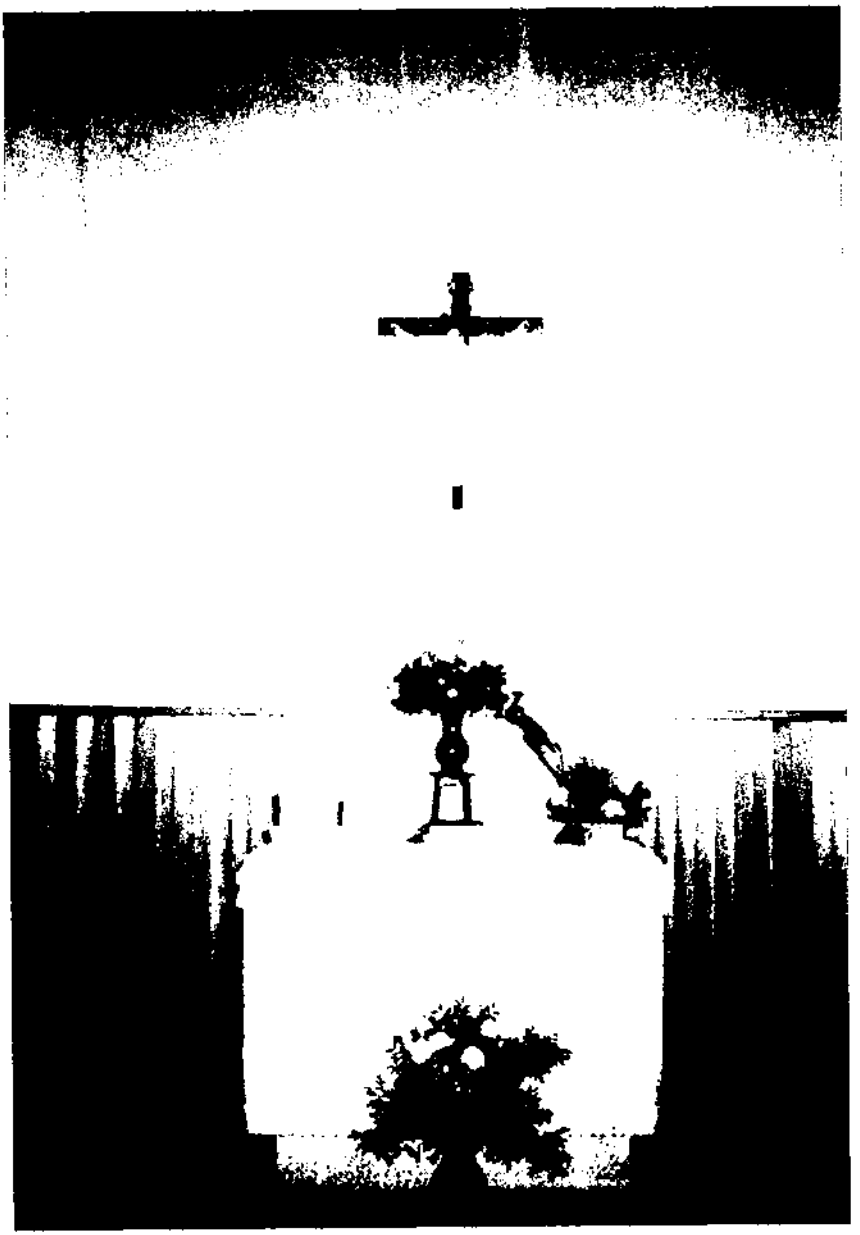
El 1914 fou donada, per Maria Lluc, una imatge de sant Antoni de Pàdua. El sacerdot aconseguí de les autoritats eclesiàstica i civil permís per a l'edificació d'un cementiri a càrrec de la gent de les Peces, que van contribuir-hi de la mateixa forma que per edificar l'església. Cedí el terreny Antoni Mañé, de ca l'Arià.

El 1915 s'instal·là un monument: Blai Jané regalà una valuosa urna, el senyor Posas de la Gornal tota la fusta que calgués i Antònia Jané el Nen Jesús «del bressol». A més, enriquí l'església amb una bonica custòdia i una calaixera. Millorà també la rectoria enrajolant el paviment de la sala i d'una cambra. Construí una cisterna i un safareig a l'hort.

El 1918 mossèn Serra fou substituït per mossèn Josep Esteve, el qual, amb motiu de la santa visita del bisbe Reig, adquirí un Sant Crist per a cada altar i posà unes molles a les portes de l'església per protegir-se del vent; sigui per la mala qualitat de l'article, sigui per la gran força del vent, aquestes molles només van servir un any.

Aquest any 1918 l'excursionista José Ruy Fernández, pertanyent a l'agrupació Exploradores de España, embrió dels «boy-scouts», visità l'església i ens digué:

> «És un temple modest, bastant reduït, però prou ample pel seu veïnat, d'una sola nau, amb força llum, i sostre en forma de volta; té vuit

Altar major.

capelletes i l'altar major, dedicades als mateixos titulars que els altars de la parròquia, tret del retaule major, que és consagrat al Sagrat Cor de Jesús, un altar a sant Magí i un altre a sant Gil, no tenint cap dels altars res digne d'esment; el cor és espaiós amb relació a l'església...»

Podem afegir que aquesta església és situada dins del nucli de les Peces. La façana és formada per un cos quadrangular i per una torre adossada a la dreta. El campanar, de poca alçada, és fet de paredat amb quatre finestres d'arc de mig punt on hi ha les campanes. La façana, ara arrebossada i pintada, amb mostres d'humitat a la part de baix, presenta una portalada d'arc escarser, una rosassa i un rellotge i és rematada per unes motllures.

L'interior presenta una nau central amb capelles laterals d'arc de mig punt. La coberta és de volta de canó. Als peus de l'església hi ha el cor.

MOSSÈN FLAVIÀ OLIVÉ

El 16 de juliol del 1921 fou nomenat tinent mossèn Flavià Olivé i Rabinat, nascut a cal Perot, carrer Nou, núm. 17, de Verdú, el 27 de novembre de 1888. Havia estat vicari de Santa Maria del Mar, de Barcelona, entre el 1917 i el 1920. Prengué possessió del nou càrrec el dia 21.

El dia 31 següent, diumenge, acabada la primera missa, que se celebrava a les sis del matí perquè la gent pogués anar a mercat al Vendrell, mentre el sacerdot i els escolans es treien la roba a la sagristia, s'ensorrà sobtadament el solatge i van caure al fons, un parell de metres, persones i mobles: mossèn Flavià, els escolans, dues calaixeres que contenien casulles, sotanes, estoles i altres vestidures, i un armari alt amb els roquets dels escolans. Un d'aquests, Pau Güell Güixens, de cal Senalleta (nascut el 1914), quedà sobre dos pams de trespol, en un racó, i els altres es van precipitar al fons; el rector sostenia la calaixera amb el colze perquè no es tombés damunt dels caiguts. El Pau va córrer a demanar ajuda.

Els altres escolans eren: Casimir Jané Vidal, de cal Pere'l Ros, nascut el 1913; Josep Cañellas Flotats, de cal Quadrell, nascut el 1912, i Pere Güell Juncosa, de cal Gori Llarg, nascut el 1911.

Per protecció especial del cel no hi hagué altres conseqüències que l'ensurt i algunes ferides lleus que no van trigar a curar-se.

La Junta d'Obres es reuní per reparar el desperfecte de la sagristia, assegurar l'escala del cor, canviar una jàssena de sota del menjador i una biga de la sala gran, ja que tot oferia perill. Es va fer una capta pública, i es recolliren 154 pessetes en metàl·lic, sense comptar els braços i els carros necessaris. El sacerdot demanà una subvenció al bisbe, llavors el doctor Ramon Guillamet Coma, que concedí 250 pessetes.

Tot i que les despeses foren superiors a les entrades, mossèn Fluvià féu posar una màquina de gas; sense comptar aquest estri ni els carros i els manobres, l'obra ascendí a 549 pessetes.

El 20 de novembre del 1921, amb motiu de guarnir l'altar major per a la Santa Missió, es topà amb l'inconvenient que el Sant Crist, col·locat a l'altar de la primera capella del costat de l'Evangeli, feia de mal moure, i li mancaven ja quatre dits, alhora que es maimetia l'altar d'obra. Per això fou traslladat el Sant Crist a la capella més propera a l'escala del cor i la imatge i el dosser de sant Bartomeu a dues capelles més amunt; com que en aquest lloc hi havia la Mare de Déu del Carme, sense dosser, la imatge fou posada a l'indret on hi havia fins llavors el Sant Crist.

Fou encarregat de la santa missió, que començà el dia esmentat, mossèn Pere Solé, ecònom de Sant Pere de Ribes. «Fou tan concorreguda que pot ben dir-se que no quedà ningú per assistir-hi. Es donaren conferències per a totes les edats i condicions pròpies i adquirides al poble.» Finalitzà el dia 24. Durant la Missió es van distribuir 1.304 fullets i combregaren 239 persones. «Com a fruit de les conferències dedicades a les noies, es fundà l'Associació de Filles de Maria Immaculada.» De moment s'allistaren 50 noies, que continuaven al 1925. Aquesta Associació comprà, el 1922, un vestit i una corona de metall daurat per a la Puríssima.

Al 1922 mossèn Flavià es dedicà a recollir almoines per fer una completa restauració de l'església, ja que des de la seva erecció no s'hi havia fet cap millora. La col·lecta ascendí a 1.488'40 pessetes, «sense comptar els treballs de braços i carruatges que el poble oferí». Les obres es van iniciar al febrer del 1923: es va resseguir i arranjar la

teulada, es restaurà el frontispici del temple, es van millorar els altars del Sant Crist, Roser i sant Sebastià, i l'escala de la trona, que impedia la celebració de la missa en aquest darrer altar. Per «qüestió de simetria i devoció» el Sant Crist fou traslladat a l'altar del Roser i sant Antoni a l'altar major. Tot el mes d'agost els pintors Vicenç i Enric Carner van pintar i daurar els altars i l'interior de l'església.

El 9 de setembre de 1923 s'inaugurà la restauració amb gran concurrència de públic. El cor de l'apostolat de Vilassar de Dalt, en testimoni d'afecte a mossèn Flavià, participà en la festa i, sota la direcció del seu mestre senyor Bancells, cantà la missa de Goicochea; la vigília havia actuat a l'església cantant cançons del seu repertori.

El 25 de desembre de 1923 foren estrenats uns bonics salomons de metall en substitució dels de vidre, «trencats i inútils». Per Setmana Santa de 1924 el Sant Crist lluí una corona de plata donada per Magdalena Jané i un devot, i la Mare de Déu del Pilar estrenà per Pasqua un valuós vestit i corona de metall platejat pagats per diverses devotes. El 15 de maig de 1924 aquesta església fou erigida canònicament Tenença pel bisbe Guillamet. Transcrivim el certificat que el dia 19 remet el «Obispado de Barcelona» per a «utilidad del Rdo. Sr. Cura de San Bartolomé de Albiñana»:

> «Certifico que en el expediente instruido para la erección de una Tenencia o Ayuda de parroquia en la barriada de 'Las Pessas' de Albiñana se dictó el siguiente acto:
>
> «Barcelona, 15 de Mayo de 1924. Visto este expediente instruido para establecer una Tenencia o Ayuda de parroquia en la barriada de 'Las Pessas' perteneciente a la demarcación del Curato de San Bartolomé de Albiñana, Arciprestazgo de Vendrell. = Resultando que dicha barriada tiene 350 habitantes y está constituida por un núcleo de casas, excepción hecha de cuatro, que dista de la Parroquia dos kilómetros, siendo las vías de comunicación entre ambos, tanto por la posición topográfica como por no haber otro camino que un estrecho sendero. = Resultando que en vista de las dificultades que se acaban de mencionar, para facilitar los servicios espirituales, los feligreses construyeron en 1880 una iglesia con su casa rectoral y huerto, así como últimamente un cementerio. = Resultando que desde 1912 para atender a los ministerios parroquiales el Prelado diocesano destinó un coadjutor con resi-

Escolans de la dècada dels 1920: d'esquerra a dreta: 1) Pau Güell Güixens, de cal Senalleta, nascut al 1914; 2) Casimir Jané Vidal, de cal Pere'l Ros, nascut al 1913; 3) Josep Güell Güixens, germà del primer, nascut al 1920 i mort a la guerra del 1936 al 1939; 4) Josep Jané Marlès, de cal Pau Xullat, nascut al 1910; 5) Josep Cañellas Flotats, de cal Quadrell, nascut al 1912; 6) Pere Güell Juncosa, de cal Gori Llarg, nascut al 1911.

dencia en dicha barriada. = Resultando que por razón de la escasa distancia que la separa de 'Las Pessas', los vecinos de la 'Casa Nova' piden ser segregados de la parroquia de Santa Oliva y agregados a la nueva Tenencia, asistiendo a ello el señor Cura... Venimos a erigir y erigimos canónicamente la Tenencia... en los términos y condiciones siguientes: 1) La nueva Ayuda de Parroquia... llevará el título de Tenencia Parroquial del Sagrado Corazón de Jesús de 'Las Pessas' - Albiñana y para los servicios ministeriales se habilitará la Capilla pública que radica en la expresada barriada. = 2) La circunscripción de la Tenencia será: por Oriente con la casa de campo denominada 'Casa Nova'; entre Oriente y Mediodía con la 'Casa Busquets'; por Mediodía con el 'Mas de Mañé'; por Poniente con la casa del barrio de D. Juan Francesch, camino conducente a Albiñana y por el Norte con la casa 'Astromols' [sic], carretera de la Bisbal...»

Per la diada del Sagrat Cor d'aquell any 1924 es féu l'entrada d'unes relíquies de la Veracreu i de sant Bartomeu, ofrenades, a l'igual que el reliquiari d'aquest darrer, per mossèn Josep Mas, arxiver

de la Seu de Barcelona. El de la Veracreu fou donat per alguns devots. El 19 d'agost es concedí segell propi a la Tenença.

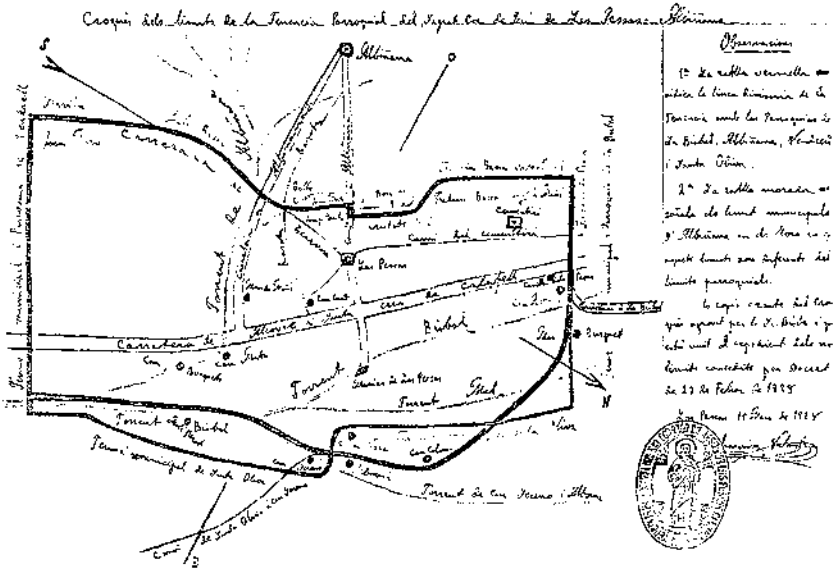
El 25 d'octubre de 1924 l'esmentat bisbe concedí permís per tenir a les Peces llibres parroquials propis. També, segona mana la rúbrica, es van enriquir amb estovalles tots els altars.

El primer naixement consignat al llibre «Bautismos de Las Pessas» és de data 23 de novembre de 1924: «... un niño nacido el 14 a las cinco de la mañana en la casa de campo 'Pere el Ramón' de esta feligresia. Se le impusieron los nombres de Antonio Juan Flavián. Es hijo legítimo de Juan Miró Galofré de la presente, labrador, y Dolores Carbó Carreras, de la Gornal... Abuelos paternos: Juan Miró Santó de la presente, y Antonia Galofré Garriga de la Bisbal...»

El primer casament: «... Antonio Jané Ribas... vecino de la presente, hijo de D. Bernardo Jané Salvany y Dª María Ribas Casellas, naturales de la presente... con Dª Maria Vidal Güell, vecina de la presente, hija de D. Sebastián Vidal Nin, difunto, y Dª Dolores Güell Grau, viviente, natural de la presente...»

I la primera defunció: «A los 11 de noviembre de 1924 el infrascrito Cura-Teniente... mandé dar sepultura eclesiástica al cadáver de Josefina Marlés Figueras, soltera, de 25 años de edad, natural de la presente, hija de José Marlés Casellas y Rosa Figueras Solé de la presente. Falleció de muerte natural el dia anterior a las 3 de la mañana en la calle de la Plaza nº 97, de esta Tenencia. Recibió los Santos Sagramentos de la Penitencia, Viático y Extremaunción. No consta que haya otorgado testamento. Y por ser así lo firmo...»

Des del 1922 mossèn Flavià treballava per obtenir del Govern una escola nacional mixta, que fou concedida per Reial Decret de 5/4/1924. El barri de les Peces havia de facilitar local i material per a l'escola i casa per a la mestra. Per endegar aquesta qüestió es formà una societat batejada com a «Foment de Primera Ensenyança de Las Pessas», que redactà uns estatuts el 30 de juliol. Formaven la Junta Ramon Mañé Grimau, Gregori Güell Grimau, Cristòfol Jané Vidal, Pau Güixens Canals i el prevere. El 7 de setembre es va comprar la casa de Pau Santó Forns i es redimí un cens que es pagava a Josep Jané Farré a favor del president de la Societat, Ramon Mañé. L'obra s'inicià el 22 de setembre.

Joaquim Vila, prevere de les Peces, dibuixà, el 1928, aquest croquis, on consten els límits de la «Tenencia Parroquial del Sagrado Corazón de Jesús».

El 13 de desembre del 1924 es va fer la solemne inauguració i benedicció de l'escola i la casa de la mestra, precedida d'un ofici en acció de gràcies. Hi assistiren el delegat governatiu, el batlle d'Albinyana, l'inspector de primer ensenyament de la província i altres personalitats locals. Oficià l'arxiver reverend Josep Mas i beneí el local l'arxiprest del Vendrell. A continuació, els convidats foren obsequiats amb un dinar servit a la rectoria.

La primera mestra, interina, fou Maria Cinta Bernat Tomàs, de Tortosa, la qual prengué possessió del càrrec el 30 de novembre. Fou substituïda el 13 de desembre de 1925 per la mestra propietària Cristina-Luisa Rojo Larrinaga, natural de San Sebastián.

Però el 1925 mossèn Flavià és protagonista, amb la mestra, d'un afer que produeix malestar entre bona part dels feligresos, que es divideixen en dos bàndols, defensant uns el capellà i altres la noia. La revista satírica anticlerical *La Campana de Gràcia* en parla en quatre o cinc ocasions en cartes signades per «Un sagristà sense feina».

La seva estada a les Peces s'allarga fins a l'abril del 1927. Posteriorment fou capellà dels Josepets, a Barcelona. Fou detingut a aquella ciutat, al carrer de Castillejos, a la casa on s'havia refugiat, el 15 de setembre de 1936, i, després de ser empresonat al xalet del passeig de Sant Joan cantonada Provença, fou assassinat a Montcada el 17 de desembre d'aquell any.

Altres rectors de les Peces foren Joaquim Vila (1926-28); Magí Pañellas (1928-29), nascut a Vilafranca el 1899 i assassinat a l'agost de 36; Gabriel Roca Tudó (1929-31); Alexandre Gallemí (1932-33); Josep Bosch (1934-35); i Melcior Pelegrí i Palou, que prengué possessió pel gener al 1936, i al juliol d'aquell any, en esclatar la guerra, fugí per les muntanyes del terme. Al coll d'en Benet, partió amb Bonastre, topà amb el nou batlle d'Albinyana, August Saperas, que el protegí i el féu arribar a Barcelona, on restà amagat durant tota la guerra. Havia nascut a Barcelona al 1896, fou ordenat sacerdot al 1919 i, en acabar la guerra, fou nomenat capellà adscrit dels Pares Carmelites descalços. Morí a Barcelona, el 6 de gener de 1992 —dia del seu sant—, als 96 anys.

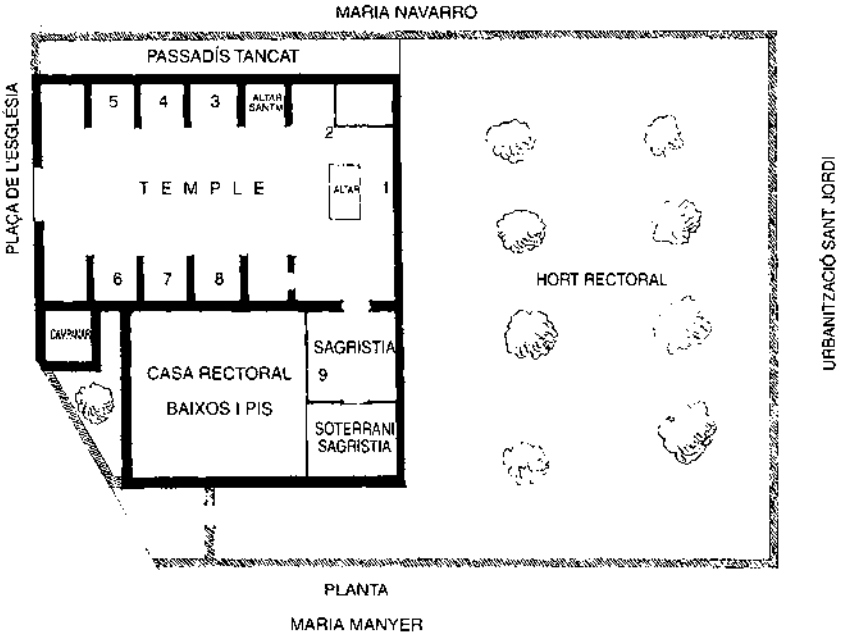
Al mes de juliol de 1936, pocs dies després d'esclatar la guerra, les imatges, els ornaments i els estris de l'església de les Peces foren apilotats al davant de l'edifici i cremats. La rectoria fou habilitada a les darreries del 1936 com a residència de refugiats, els quals s'hi estigueren ben bé 18 mesos.

Acabada la guerra, els rectors d'Albinyana s'encarregaren també de l'església de les Peces. Als anys 1939 a 1943 mossèn Lluís Malaret és «Cura Ecónomo de Albiñana, Encargado de Las Pessas». Fou succeït, amb igual doble càrrec, per mossèn Llorenç Boloix (1944-56), el qual fa inventari a l'octubre del 1945. De les Peces anota:

> «... la Casa Rectoral, Huerto e Iglesia, lindan con la calle Mayor y plaza de la Iglesia. La Iglesia, de tres naves, con una superficie de 156 m². La Casa Rectoral consta de bajos y un piso, y el huerto contiene un lavadero y una cisterna y tiene una superficie aproximada de 170 m². Iglesia: altar mayor, imagen del Sagrado Corazón, ara y altar de mampostería, las imágenes de san Antonio de Padua, un Niño Jesús y una Purísima...»

Un nou inventari, fet al cap de vuit anys, hi afegeix:

> «... hay además los altares siguientes: Virgen de los Dolores, san

Plànol de l'església de les Peces, elaborat pel senyor Amadeu Romeu, diaca, resident a l'Hospitalet de Llobregat, mort al 1995. Imatges: 1) Crucifix, atribuït a l'escultor Llimona; 2) Sagrat Cor nou; 3) sant Sebastià; 4) Puríssima; 5) sant Gil; 6) Sant Crist i Dolorosa; 7) sant Isidre; 8) sant Josep; 9) Sagrat Cor antic.

> Sebastián, Inmaculada, san Gil, san Isidro, san José, todos de mampostería, y un Santo Cristo mediano...»

Segons el plànol —que reproduïm— traçat a l'octubre del 1988 pel senyor Amadeu Romeu, de l'Hospitalet de Llobregat, diaca (mort al 1995), les superfícies del conjunt eclesiàstic de les Peces són:

Temple i sagristia	233,88 m²
Rectoria	88,62 m²
Hort	484,74 m²
Passadís i entrada a l'hort	49,70 m²
Total	856,94 m²

Al 1980, amb assistència de l'arquebisbe de Tarragona (l'arxiprestat del Vendrell, i amb ell Albinyana i les Peces, passà a dependre'n l'1 d'octubre de 1957), el doctor Josep Pont i Gol, i essent rector del

terme mossèn Concordi Bonet i Rosselló (1962-1985), se celebrà el centenari de la fundació del temple.

Els dotze bancs nous, més propers a l'altar, foren pagats per Antoni Jané, de cal Màrtir, i construïts per Gregori Jané Rovira, artífex també de la barana del cor. Els deu bancs del darrere són els donats el 1881 per Joan Vidal i Palau, propietari de l'Albornar, les inicials del qual —J.V.P.— ostenten al respatller.

El 1987 passà a regir la parròquia mossèn Jordi Figueras Jové, el qual a l'estiu del 1989 féu algunes modificacions a l'església de les Peces, les més notables de les quals són el canvi d'altar, i la supressió de la barana situada entre aquest i els feligresos. Al costat esquerre és col·locada una imatge del Sagrat Cor, procedent de les Concepcionistes de Mataró, i l'antiga és dipositada a la sagristia. Presideix l'església un artístic crucifix atribuït a l'escultor Llimona i donat per la família Figueras.